

**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Ι.Μ.Ε.Γ.Ε.Ε.)
Πανεπιστημίου 59 Αθήνα Τ.Κ. 105 64
E-mail: imegee@hotmail.com**

Αθήνα 5/5/2019

Αρ. πρωτ. 14β/2020

ΣΧΟΛΙΑ ΤΟΥ Ι.Μ.Ε.Γ.Ε.Ε. ΣΤΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις»

Άρθρο 02 – Δραστηριότητες στην αγγλική γλώσσα στο Νηπιαγωγείο

Με αφορμή τη διαβούλευση για το Σχέδιο Νόμου με τίτλο «**Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις**», το ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Ι.Μ.Ε.Γ.Ε.Ε.), ως επιστημονικός φορέας της δευτεροβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης, Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού Ειδικής Αγωγής (Π.Ο.Σ.Ε.Ε.Π.Ε.Α), επιθυμεί να τεκμηριώσει επιστημονικά τη θέση του στο συγκεκριμένο άρθρο 02.

Είναι ευχάριστο που η ηγεσία του ΥΠΑΙΘ προτείνει πιλοτικά την εισαγωγή νέων κλάδων στην προσχολική αγωγή, διότι εμπλουτίζει την εκπαιδευτική διαδικασία και εκσυγχρονίζει το νηπιαγωγείο. Ωστόσο, σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, τα οφέλη μαθητών μικρής ηλικίας από την έκθεση σε μια ξένη γλώσσα, στην προκειμένη περίπτωση τα αγγλικά, αφορούν τις επιφανειακές δομές της γλώσσας. Δηλαδή οι μαθητές αυτοί μπορούν μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες να κατακτήσουν μεν αποτελεσματικά τους ήχους και τα φωνήματα της ξένης γλώσσας, να έχουν φτωχά αποτέλεσμα δε στα υπόλοιπα υποσυστήματα της γλώσσας (λεξιλόγιο και σύνταξη), με την προϋπόθεση ότι αυτό θα συμβαίνει κάθε μέρα για μία ώρα στο ωρολόγιο πρόγραμμα των νηπίων.

Λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τα μηνύματα της εκπαιδευτικής κοινότητας στην προσχολική αγωγή και την εμπειρία στα ΚΕΣΥ, τα αιτήματα αφορούν την αξιολόγηση των μαθητών από διεπιστημονική ομάδα για την σχολική ετοιμότητα, την υποστήριξη μαθητών με δυσκολίες λόγου και ομιλίας καθώς και την προώθηση της ελληνικής γλώσσας στους δί/πολύγλωσσους μαθητές. Τα παραπάνω θεωρούνται προτεραιότητα σε συνδυασμό με τις ελλείψεις στις υποδομές και στο προσωπικό του σημερινού Νηπιαγωγείου, τόσο σε εκπαιδευτικούς όσο και Ε.Ε.Π.-Ε.Β.Π.

Όσον αφορά τους **δί/πολύγλωσσους μαθητές νηπιακής ηλικίας**, για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, που σε κάποιες περιπτώσεις είναι και η πρώτη γλώσσα, θεωρείται κρίσιμη η περίοδος μέχρι τα έξη έτη για την κατάκτησή της. Βασική προϋπόθεση για αυτή είναι η έκθεση σε πλούσια και κατάλληλα ακουστικά ερεθίσματα από πολύ μικρή ηλικία για τουλάχιστον δύο έτη, μέχρι ο μαθητής να αποκτήσει τις βασικές επικοινωνιακές δεξιότητες. Έτσι μπορούν να αποφευχθούν δευτερογενείς επιπτώσεις στη ψυχοσυναισθηματική κατάσταση και στη μαθησιακή διαδικασία.

Σε πολλές χώρες της Ευρώπης και στην Αμερική λειτουργούν συγκεκριμένα προγράμματα διγλωσσης εκπαίδευσης σε παιδικούς σταθμούς και νηπιαγωγεία με στόχο την προώθηση της πρώτης ή μητρικής γλώσσας και της επίσημης γλώσσας της εκάστοτε χώρας ώστε οι μικροί μαθητές να προλάβουν να σχηματίσουν ένα ενιαίο σύστημα επεξεργασίας της γλώσσας που θα αποτελέσει τη βάση για την κατάκτηση περαιτέρω γλωσσών. Δεδομένου ότι οι δι/πολύγλωσσοι μαθητές αυξάνονται στη χώρα μας και η προσχολική εκπαίδευση καλείται να αντιμετωπίσει επιπλέον φαινόμενα δυσκολιών λόγου και ομιλίας (διαταραχή λόγου στο πλαίσιο της διγλωσσίας, καθυστέρηση λόγου εξαιτίας γλωσσικών διαφορών, το φαινόμενο της περιόδου της σιωπής, επιλεκτική αλαλία λόγω μετανάστευσης), η υποστήριξη από διεπιστημονική ομάδα, που θα περιλαμβάνει τον λογοθεραπευτή, είναι απαραίτητη και η εισαγωγή των αγγλικών θα σημαίνει μια επιπλέον καθυστέρηση στην ταυτόχρονη και διαδοχική κατάκτηση δεύτερης ή και τρίτης γλώσσας.

Προτείνουμε συμπληρωματικά σε αυτή την προσπάθεια να ενισχυθεί και να σχεδιαστεί επί του πρακτέου ο θεσμός της **πρώιμης παρέμβασης** στη γενική εκπαίδευση. Σύμφωνα με τον Ν. 3699/2008 τα νηπιαγωγεία ΕΑΕ και τα τμήματα πρώιμης παρέμβασης, που πρέπει να λειτουργούν εντός των νηπιαγωγείων ΕΑΕ, ορίζονται ως ΣΜΕΑΕ, στις οποίες προβλέπεται η παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών από Ε.Ε.Π.-Ε.Β.Π. Επιπρόσθετα η πρόσφατη εφαρμογή της **δίχρονης προσχολικής εκπαίδευσης** αναδεικνύει τα προβλήματα ανάπτυξης αλλά αποτελεί και ευκαιρία για την έγκαιρη ανίχνευση και αντιμετώπιση τους.

Θεωρούμε ιδιαίτερα απαραίτητο **να προστεθεί άρθρο** που να προβλέπει την εισαγωγή της **Πρώιμης και Έγκαιρης Παρέμβασης στο Νηπιαγωγείο** με την απαραίτητη συμμετοχή του Ειδικού Εκπαιδευτικού και Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού στη διαμόρφωση προγραμμάτων πρώιμης παρέμβασης και υποστήριξης νηπίων υψηλού κινδύνου και εκείνων με αναπτυξιακές διαταραχές.

Σε κάθε περίπτωση θεωρούμε ακατάλληλες τις συνθήκες εν μέσω των οποίων κατατίθεται το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου. Είμαστε στη διάθεση σας για την υποβολή σε κατάλληλο χρόνο εμπειριστωμένων προτάσεων για την ανάγκη, τις προϋποθέσεις και τις προδιαγραφές λειτουργίας των προτεινόμενων υπηρεσιών πρώιμης παρέμβασης.

Με εκτίμηση το Δ.Σ. του Ι.Μ.Ε.Γ.Ε.Ε.

Άρθρο 38 Εκπαιδευτικός Εμπιστοσύνης

Με αφορμή τη διαβούλευση για το Σχέδιο Νόμου με τίτλο «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις», το ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Ι.Μ.Ε.Γ.Ε.Ε.), ως επιστημονικός φορέας της δευτεροβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης, Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού Ειδικής Αγωγής (Π.Ο.Σ.Ε.Ε.Π.Ε.Α), επιθυμεί να τεκμηριώσει επιστημονικά τη θέση του στο συγκεκριμένο Άρθρο 38.

Πρόταση: Στη δημόσια διαβούλευση για το σχέδιο νόμου του ΥΠΑΙΘ "Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις" προβλέπεται μεταξύ άλλων στο Άρθρο 38 η θεσμοθέτηση του "εκπαιδευτικού εμπιστοσύνης". Ο προτεινόμενος θεσμός έτσι όπως περιγράφεται στο σχέδιο νόμου δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να ανταποκριθεί στον ρόλο που θα του ανατεθεί διότι δεν είναι εξειδικευμένος για αυτό το έργο και η επιμόρφωση σε περιοδική βάση δεν μπορεί να καλύψει αυτό το κενό. Είναι απαραίτητο (παράγραφ 1 του άρθρου) η επιλογή του προσωπικού να γίνεται βάσει των σπουδών, των προσόντων και της εμπειρίας στη διαχείριση τέτοιων θεμάτων. Ο εκπαιδευτικός δεν μπορεί να ασχολείται με

όλα τα θέματα ή να επιμορφώνεται περιοδικά (παράγραφο 2 και 4) σε ένα τέτοιο εύρος θεμάτων.

Οι αρμοδιότητες που του ανατίθενται στην παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου μόνο σύγχυση ρόλων και δυσλειτουργίες στο σχολικό πλαίσιο μπορεί να προκαλέσουν, αφού αυτές προβλέπονται στα καθηκοντολόγια του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού.

Προτείνεται να υπάρχουν εκπαιδευτικοί, οι οποίοι θα έχουν την αρμοδιότητα της αξιολόγησης και της διαμεσολάβησης των αιτημάτων όλων των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας προς το ειδικά καταρτισμένο προσωπικό που θα έχει την βάση του στην σχολική μονάδα ή θα έχει συνεχή και σταθερή συνεργασία με τα μέλη της ΕΔΕΑΥ, το λοιπό ΕΕΠ που υπηρετεί στις σχολικές μονάδες και του ΚΕΣΥ. Καταλληλότεροι για αυτό τον ρόλο είναι οι εκπαιδευτικοί που έως και σήμερα έχουν την ευθύνη της συνεργασίας με το ΚΕΣΥ.

Όσον αφορά την παράγραφο 1, η επιμόρφωση δεν πρέπει να γίνεται αποσπασματικά αλλά να περιλαμβάνει όλο το εκπαιδευτικό, ειδικό εκπαιδευτικό και ειδικό βοηθητικό προσωπικό και σημαντικό ρόλο σε αυτή πρέπει να παίζουν οι ειδικά καταρτισμένες διεπιστημονικές ομάδες των ΚΕΣΥ.

Σε σχέση με τον στόχο αυτό, ο οποίος περιγράφεται στην αιτιολογική έκθεση, πρέπει να τονιστεί ότι ο πρόσθετος και διαρκής μηχανισμός σε επίπεδο σχολικής μονάδας που θα συμβάλλει στην καλλιέργεια κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας και στην εμπέδωση των αρχών της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς, πρέπει να απαρτίζεται από διεπιστημονική ομάδα που να τηρεί συγκεκριμένα και μετρήσιμα επιστημονικά κριτήρια. Σε αυτή πρέπει απαραίτητως να συμπεριλαμβάνονται μέλη των ΕΔΕΑΥ και όλο το Ειδικό Εκπαιδευτικό και Βοηθητικό Προσωπικό που υπηρετεί στις σχολικές μονάδες.

Η πρόληψη, η ανίχνευση και η παρέμβαση πρέπει να πραγματοποιείται από εξειδικευμένους επιστήμονες. Θέματα ψυχοκοινωνικής και συναισθηματικής ανάπτυξης παιδιών, πρόληψης προ-παραβατικών συμπεριφορών και φαινομένων σχολικής βίας, διαμεσολάβηση μεταξύ οικογενειών και κοινότητας, σχεδιασμού και εφαρμογής προγραμμάτων πρόληψης και αντιμετώπισης δυσκολιών που ξεπερνούν την παιδαγωγική σχέση και εμπλέκουν γονείς και κοινότητα, η διαχείριση κρίσεων και όλα όσα συμπεριλαμβάνονται στα καθήκοντα του "εκπαιδευτικού εμπιστοσύνης" είναι αποκλειστικό αντικείμενο των σχολικών κοινωνικών λειτουργών και των σχολικών ψυχολόγων, για αυτό και πρέπει να υπάρχουν σε κάθε σχολείο.

Άρθρο 39 Λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού

Με αφορμή τη διαβούλευση για το Σχέδιο Νόμου με τίτλο «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις», το ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Ι.Μ.Ε.Γ.Ε.Ε.), ως επιστημονικός φορέας της δευτεροβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης, Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού Ειδικής Αγωγής (Π.Ο.Σ.Ε.Ε.Π.Ε.Α), επιθυμεί να τεκμηριώσει επιστημονικά τη θέση του στο συγκεκριμένο Άρθρο 39.

Πρόταση για προσθήκη στον νόμο:

Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται όλα τα κατάλληλα διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα, για την πρόληψη, αποτροπή και αντιμετώπιση του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού. Με όμοια απόφαση, μπορεί να προβλέπεται η σύσταση επιτροπών ή ομάδων εργασίας για την εκτέλεση των σκοπών του προηγούμενου εδαφίου και να καθορίζονται οι αρμοδιότητες και ο τρόπος λειτουργίας τους.

Τον συντονισμό, την εποπτεία, την επιμόρφωση καθώς και δράσεις πρόληψης και έγκαιρης παρέμβασης αναλαμβάνει διεπιστημονική ομάδα πρόληψης και υποστήριξης ψυχοκοινωνικών προβλημάτων και φαινομένων σχολικού εκφοβισμού*, που θα έχει ως έδρα τα ΚΕΣΥ και θα συνεργάζεται με τις ΕΔΕΑΥ, τους εκπαιδευτικούς, το ειδικό εκπαιδευτικό και βοηθητικό προσωπικό, καθώς και όλους τους άλλους φορείς της εκπαίδευσης.

Σε κάθε περίπτωση θεωρούμε ακατάλληλες τις συνθήκες εν μέσω των οποίων κατατίθεται το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου. Είμαστε στη διάθεση σας για την υποβολή σε κατάλληλο χρόνο εμπειριστατωμένων προτάσεων για την ανάγκη, τις προϋποθέσεις και τις προδιαγραφές λειτουργίας των προτεινόμενων υπηρεσιών.

***ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ**

Στόχος : Διαρκής πρόληψη, έγκαιρη παρέμβαση και αντιμετώπιση φαινομένων σχολικής βίας και σχολικού εκφοβισμού. Επίσης παρέμβαση σε περιπτώσεις, ρατσισμού, γονικής παραμέλησης ή/και κακοποίησης και φαινομένων εθισμού σε ουσίες και διαδίκτυο.

Σκοπός: Μείωση περιστατικών σχολικού εκφοβισμού, ρατσισμού, γονικής παραμέλησης ή/και κακοποίησης και φαινομένων εθισμού σε ουσίες και διαδίκτυο, μέσω ολιστικών παρεμβάσεων πρόληψης, εντοπισμού και έγκαιρης παρέμβασης, καθώς και αλλαγή του σχολικού κλίματος.

Κλάδοι : Εκπαιδευτικοί με μεταπτυχιακό στην σχολική ψυχολογία, την ειδική εκπαίδευση ή παρεμφερή εξειδίκευση, (σε επιμέρους θέματα όπως ο σχολικός εκφοβισμός, ψυχοκοινωνική αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς, εκπαίδευση και υποστήριξη ευπαθών ομάδων και άλλα θέματα θα είναι δύσκολο να περιοριστούν) Κοινωνικοί Λειτουργοί, Ψυχολόγοι και άλλες ειδικότητες ΕΕΠ με εξειδίκευση στο αντικείμενο.

- Η διεπιστημονική ομάδα θα πρέπει να ενταχθεί στις υπάρχουσες υπηρεσίες υποστήριξης του Υπουργείου Παιδείας, δηλαδή στα ΚΕΣΥ και να λειτουργεί σε συνεργασία με τις ΕΔΕΑΥ και τους εκπαιδευτικούς των Τμ. Ένταξης και το ΕΒΠ και Σχ. Νοσ. των Γενικών σχολείων όταν υφίστανται. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι τα υπάρχοντα προγράμματα δεν είναι σε θέση να καλύψουν τις ανάγκες, αφού η λειτουργία τους δεν καλύπτει όλα τα σχολεία, υπάρχει έλλειψη προσωπικού, όπως ισχύει με τις ΕΔΕΑΥ, τα προγράμματα σε ΕΠΑΛ και Ολοήμερα όπου εργάζονται Ψυχολόγοι, τα προγράμματα ΕΚΟ όπου εργάζονται Κοινωνικοί Λειτουργοί και τα ίδια τα ΚΕΣΥ και ως εκ τούτου προτείνεται η πρόσληψη όλου του αναγκαίου

προσωπικού . Η ομάδα θα έχει ως βάση τα ΚΕΣΥ και θα εκπαιδεύει ,υποστηρίζει, εποπτεύει τους εκπαιδευτικούς , τις ΕΔΕΑΥ , το ΕΕΠ-ΕΒΠ και όποιον ασχολείται με την ομάδα στόχο.

Η ομάδα προτείνεται να είναι αρμόδια για τα εξής:

- 1, Εντοπισμός , ευαισθητοποίηση , ενημέρωση , κοινές δράσεις πρόληψης , εκπαίδευση και συνεχή συμβουλευτική υποστήριξη εκπαιδευτικών , ΕΔΕΑΥ , ΕΕΠ-ΕΒΠ .
2. Εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης, έγκαιρης παρέμβασης στις σχολικές μονάδες , είτε αυτοτελώς υπό την εποπτεία του ΚΕΣΥ , είτε και σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς με δρώντες τους μαθητές της σχολικής μονάδας σύμφωνα με βέλτιστες πρακτικές.
3. Γονείς-κοινότητα: Σχολές γονέων , workshops , προγράμματα πρόληψης , ημερίδες για την ευαισθητοποίηση της κοινότητας και την δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης , αλληλεγγύης , αλληλοκατανόησης , σε συνεργασία με όλους όσους ασχολούνται με την ομάδα στόχο.
4. Ερευνητικό έργο ως προς την καταγραφή και βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών.
5. Γραμμή Υποστήριξης μαθητών θυμάτων bullying καθώς και αξιοποίηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης (facebook , viber , aps κλπ) και όποιου άλλου χρήσιμου τρόπου για τον ίδιο σκοπό.
6. Δημιουργία εργαλείων, πρωτοκόλλων , αξιοποίηση εργαλείων που ήδη εφαρμόζονται με επιτυχία, καταγραφή καλών πρακτικών .
7. Δημιουργία και εμπλουτισμός βάσης δεδομένων καλών πρακτικών σε μορφή ηλεκτρονική βιβλιοθήκης.
8. Συμβουλευτικός ρόλος στην διαμόρφωση της κεντρικής πολιτικής ενάντια στον σχολικό εκφοβισμό.
9. Δημιουργία και συντονισμός ενός ευρύτερου δικτύου υπηρεσιών και φορέων.